

Јун 2023.// број 7 // ISSN 2812-7668

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА

ЛИСТ ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈЕ СРБИЈЕ

**АКТУЕЛНО:
ПОДРШКА ПРОЈЕКТИМА ОД
ПОСЕБНОГ ЗНАЧАЈА
ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ**

**Крагујевац:
НАПРЕДНИ СОФТВЕР
У ФУНКЦИЈИ СМАЊЕЊА ГУБИТАКА**

**Панчево:
РАДИМО НА ПОБОЉШАЊУ
ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ УСЛОВА
У ЈУЖНОМ БАНАТУ**

Капитални пројекти и инфраструктура

Велики државни пројекти који су кључни за привредни развој земље и бољи живот грађана Србије, често доживљавамо као велика инфраструктурна и привредна градилишта, која су сада у пуном замаху. Међутим, ретко ко размишља о томе како та градилишта функционишу и како се ти пројекти и објекти у ствари реализују.

Они који су радно ангажовани у компанијама попут Електродистрибуције Србије неретко су директни сведоци припрема за капитална градилишта, јер да би се кренуло са градњом, потребно је испунити одређене предуслове.

Управо ту Електродистрибуција Србије има веома одговорну улогу. Да би будући аутопут или фабрика били изграђени, потребно је обезбедити да електрична енергија стигне до места градње. И ту на сцену ступа Електродистрибуција Србије, у домену свога рада и своје одговорности, да се створе услови за функционисање градилишта, а после завршетка изградње и објекта који се ту налази. И све мора да буде пре свега безбедно, а снабдевање да буде стабилно и сигурно, да би функционисала и брза пруга, и аутопут, и нова фабрика, и дата центар, болница па и стадион. Свесни одговорности, најозби-

љније и професионално обављамо ту функцију, и не схватамо је само као нашу обавезу, него и као одговорност.

Све ове активности иду паралелно уз обавезне припреме система за наредну зимску сезону, јер је то основна делатност компаније: стабилно, сигурно и континуирано снабдевање електричном енергијом свих корисника нашег система.

Када се све узме у обзир, компанија каква је Електродистрибуција Србије, има позицију која захтева вредне и одговорне, али стручне и прецизне запослене. За нашу компанију нема предаха ни одмора. Наша делатност је једна од кључних за сваку земљу, а електрична енергија као тековина људског друштва се у свести многих подразумева јер је ту, иза „клика“ прекидача. Зато смо ми ту, као професионалци, свесни важности дистрибуције електричне енергије, и предано и константно радимо на томе да наши корисници имају квалитетно и стабилно снабдевање и да наш систем функционише квалитетно. Једино на тај начин фабрике успешно раде, саобраћај се одвија, возови иду брзим пругама и одвија се свакодневни живот грађана. И држава иде напред.

Александра Јанчић Ракичевић

АКТУЕЛНО:

ПОДРШКА ПРОЈЕКТИМА ОД ПОСЕБНОГ ЗНАЧАЈА ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ	5 – 8
Нови аутопутеви, брза пруга, нове модерне фабрике страних инвеститора, дата центар, нови стадиони, само су неки од стратешких објеката у чијој реализацији је учествовала Електродистрибуција Србије и на тај начин дала значајан допринос привредном развоју Републике Србије	

СРБИЈА ОКО НАС:

Немачка Бизерба отворила фабрику у Ваљеву ИЗ СРБИЈЕ СТИЖУ НАЈБОЉЕ ВАГЕ НА СВЕТУ	9
--	----------

Настављена улагања у пријеполски крај НОВА ТРАФОСТАНИЦА, ВОДОВИ И МРЕЖА	10
--	-----------

У току изградња ТС 110/35/10 kV у Огранку Електродистрибуција Пожаревац ЕНЕРГИЈА ЗА УБРЗАНИ РАЗВОЈ ПОЖАРЕВЦА	10
---	-----------

Модернизација мерне инфраструктуре на ДЕЕС АКТИВНОСТИ У ДИСТРИБУТИВНОМ ПОДРУЧЈУ ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА БЕОГРАД – ПОДРШКА ДРЖАВНИМ ПРОЈЕКТИМА	11
--	-----------

Унапређење дистрибутивне мреже у Огранку Електродистрибуција Врање УЛАГАЊЕ У ПОУЗДАНОСТ СНАБДЕВАЊА.	12
--	-----------

Нови систем за надзор потрошње и анализу губитака на Дистрибутивном подручју Крагујевац НАПРЕДНИ СОФТВЕР ЗА СМАЊЕЊЕ ГУБИТАКА	13
---	-----------

Побољшано снабдевање свих корисника НОВЕ ТРАФОСТАНИЦЕ У СОКОБАЊИ И КЛАДОВУ	14
---	-----------

Урбани део Врњачке Бање прешао на 20 kV напон УНИФИКОВАНА МРЕЖА.	14
---	-----------

Брза реакција сектора за одржавање Дистрибутивног подручја Краљево ЗАМЕЊЕН ТРАНСФОРМАТОР НА ЗЛАТИБОРУ	15
--	-----------

Увођење даљинског управљања у Огранку Електродистрибуција Лесковац КОНТРОЛА МРЕЖЕ НА ВИСОКОМ НИВОУ	15
---	-----------

Радови на ТС 110/35 kV „Београд 10“ КОРАК КА БОЉОЈ ПОУЗДАНОСТИ	16
---	-----------

Смањен број кварова на мрежи РЕКОНСТРУКЦИЈА ДАЛЕКОВОДА У ОПШТИНИ СВРЉИГ	16
--	-----------

Еквивалентност резултата мерења електричне енергије између оператора ПОТВРДА КОМПЕТЕНТНОСТИ	17
--	-----------

Побољшање напонских прилика у јужном Банату МБТС ПОДРШКА РАЗВОЈУ ВРШАЧКОГ КРАЈА	17
--	-----------

РЕПОРТАЖА:

Радимо на побољшању електроенергетских услова у јужном Банату ПАНЧЕВО КАО ВЕЛИКО ГРАДИЛИШТЕ.	18–19
---	--------------

„Електродистрибуција“
Лист Електродистрибуције Србије

Издавач:
Електродистрибуција Србије д.о.о.
Београд
Булевар уметности бр. 12
11070 Београд – Нови Београд

В.Д. директора:
Бојан Атлагић

Директор Сектора за односе с
јавношћу:
Зоран Павић

Главни и одговорни уредник:
Александра Јанчић Ракичевић

Адреса редакције:
Булевар уметности бр. 12
11070 Београд – Нови Београд
Тел. редакције: 021/4821012
Mail: pr@ods.rs

www.elektrodistribucija.rs

Штампа:
ЈП СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК
Јована Ристића бр. 1
11000 Београд

Тираж:
2.500 примерака

Излази тромесечно

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658(497.11)(085.3)

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА: лист
Електродистрибуције
Србије / главни и одговорни уредник:
Александра Јанчић Ракичевић. -
2021, бр. 7 – јуни 2023. - Београд :
Електродистрибуција Србије, 2021-
(Београд : Службени гласник). - 30 cm

Тромесечно.
ISSN 2812-7668 =
Електродистрибуција (Београд, 2021)
COBISS.SR-ID 54609417

ПОДРШКА ПРОЈЕКТИМА ОД ПОСЕБНОГ ЗНАЧАЈА ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Нови аутопутеви, брза пруга, нове модерне фабрике страних инвеститора, дата центар, нови стадиони, само су неки од стратешких објеката у чијој реализацији је учествовала Електродистрибуција Србије и на тај начин дала значајан допринос привредном развоју Републике Србије

В. г. директора Електродистрибуције Србије Бојан Атлагић

Поред испуњавања основне функције као Оператора дистрибутивног система односно обезбеђивања сигурне и квалитетне дистрибуције електричне енергије на територији Републике Србије, Електродистрибуција Србије даје значајан допринос и у реализацији великих развојних пројеката, посебно у сегменту изградње саобраћајне инфраструктуре, као и пројеката од посебног значаја за Републику Србију, када је у питању прикључење на дистрибутивну мрежу и обезбеђење стабилног снабдевања за нове производне погоне страних инвеститора. Нова грађевинска сезона показује и нову динамику у реализацији ових пројеката.

– Када говоримо о изградњи железничке инфраструктуре, треба истаћи да се после завршетка прве деонице брзе пруге Београд-Суботица (деоница од Београда до Новог Сада), сада интензивно ради на деоници од Новог

Сада до Суботице. У тај пројекат су укључена три Огранка Електродистрибуције Србије, Огранак Електродистрибуција Нови Сад, Огранак Електродистрибуција Сомбор и Огранак Електродистрибуција Суботица. Прати се динамика извођења радова инвеститора, Инфраструктуре Железнице Србије. Издата је неопходна документација, и прати се измештање објеката Електродистрибуције Србије, раде се прикључци како би се на време припремила инфраструктура за потребе брзе пруге – изјавио је в.д. директора Електродистрибуције Србије Бојан Атлагић.

Он је указао на веома добру сарадњу са јавним предузећима „Путеви Србије“ и „Коридори Србије“ на пројектима изградње аутопутева и брзих саобраћајница на територији целе Републике Србије.

–У сегменту путне инфраструктуре треба истаћи деоницу аутопута „Милош Велики“ од

Моравски коридор

Паковраћа до Пожеге, где су у току интензивни радови на изградњи неопходне инфраструктуре. За Електродистрибуцију Србије су најважније три трафостанице 35/10 kV које треба да буду изграђене како би било обезбеђено стабилно напајање тунела Муњино брдо и Лаз, који ће бити најдужи тунели у Србији.

Влада Републике Србије је донела закључак да се наведени објекти раде средствима Електродистрибуције Србије у висини од око 800 милиона динара.

Што се тиче Моравског коридора Електродистрибуција Србије прати динамику извођача радова. У оквиру овог пројекта, председник Републике Србије Александар Вучић недавно је пустио у саобраћај и прву деоницу новог аутопута у дужини од 16,8 километара од Појата до Макрешана – нагласио је в.д. директора Електродистрибуције Србије Бојан Атлагић.

Електродистрибуција Србије ангажована је и на брзој саобраћајници Пожаревац-Голубац. Издата је сва потребна документација и прати се динамика реализације пројекта. Ту је и Фрушкогорски коридор који се интензивно ради. И на том пројекту је издата потребна документација, као и решења о прикључењу појединих градилишта на тој деоници.

Треба истаћи и деоницу Иверак-Лајковац, аутопутеве Сремска Рача-Кузмин и Рума-Шабац, а у припреми је брза саобраћајница Лозница-Шабац. Такође, припрема се изградња и аутопута Београд-Зрењанин-Нови Сад, у чију реализацију су укључени Огранци Електродистрибуције Србије, Огранак Електродистрибуција Крњача, Огранак Електродистрибуција Панчево, Огранак Електродистрибуција Зрењанин и Огранак Електродистрибуција Нови Сад. На југу Србије посебно је значајна изградња аутопута Ниш-Мердаре.

СТРАНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ – ЗА НОВА РАДНА МЕСТА И ДИНАМИЧАН ПРИВРЕДНИ РАСТ

Електродистрибуција Србије је укључена и у реализацију пројеката отварања нових производних погона страних инвеститора. То су пре свега пројекти који су од Владе Републике Србије проглашени за пројекте од државног значаја.

– Електродистрибуција Србије дала је значајан допринос стварању услова за отварање новог погона немачке компаније Бизерба у Ваљеву, који је недавно отворио председник Републике Србије Александар Вучић, као и новог погона компаније „Hangrohe“. Иначе, у плану је да у Ваљеву буде изграђена нова трафостанице 35/10 kV „Ваљево 12“, као и реконструкција трафостанице 110/35 kV „Ваљево 1“, како би се индустријска зона у Ваљеву припремила за нове инвеститоре – каже директор Атлагић. Као посебно значајне пројекте ове врсте он истиче и недавно прикључене кинеске

фабрике Линглонг у Зрењанину са снагом од 15 MW, као и фабрике „Тоуо Tyres“ у Инђији, и производног погона велике светске компаније „MTU“ у Старој Пазови.

– Недавно је отворена и фабрика „NIDEC“ у Новом Саду, као и Континентал у Каћу. Гради се и нова трафостаница 110/20 kV у Каћу, која ће служити за крајње напајање од 16 MW за фабрику Континентал. У Панчеву је у плану изградња нове трафостанице 110/20 kV „Панчево б“, која ће напајати индустријску зону у том граду. Тамо су већ прикључене фабрике великих немачких компанија „Brose“ и „ZF“.

Опрема се пословна зона у Адашевцима, где долазе два нова инвеститора, а у Нишу се очекује нови погон аустријске компаније „Palfinger“ и још неколико мањих инвеститора – наводи в.д. директора Електродистрибуције Србије Бојан Атлагић.

Он је подсетио и на нове погоне компаније „Motherson“ у Ћуприји, као и компаније „Nestle“, али и нове производне капацитете

Свечано отварање фабрике „Бизерба“ у Ваљеву

Председник Србије Александар Вучић у посети новој фабрици компаније „Бизерба“ у Ваљево

кинеског Зиђина у Бору, и компаније „MintH“ у Шапцу.

– Електродистрибуција Србије ће уложити више од пет милијарди динара сопствених средстава у изградњу нових и реконструкцију постојећих електроенергетских објеката за потребе прикључења нових погона страних инвеститора – нагласио је в.д. директора Бојан Атлагић.

Он је додао да је Електродистрибуција Србије од почетка укључена и у пројекат изградње националног стадиона у Сурчину, као и Експо центра. Такође, у оквиру пројекта изградње нове спортске инфраструктуре, реализован је

и пројекат новог фудбалског стадиона у Лесковцу, ради се и напајање за нови стадион у Зајечару, а ту је и нови стадион у Лозници.

– Посебно наглашавамо да је Електродистрибуција Србије обезбедила квалитетно напајање за државни ДАТА центар (центар за управљање и чување података) у Крагујевцу, и то по највишим светским стандардима. То је створило услове да у тај центар дође и глобална ИТ гигант компанија „Oracle cloud“, која је у Крагујевцу отворила свој регионални центар – закључио је в.д. директора Електродистрибуције Србије Бојан Атлагић.

Р. Е.

Фабрика компаније „NIDEC“ у Новом Саду

Немачка Бизерба отворила фабрику у Ваљеву

ИЗ СРБИЈЕ СТИЖУ НАЈБОЉЕ ВАГЕ НА СВЕТУ

Један од глобалних лидера у произвоњи вага, добављача хардверских и софтверских решења из области технологија вагања, сечења и етикетирања стигао је у Колубарски округ. Свечаном отварању новог погона присуствовали су председник Србије Александар Вучић, директор компаније Андреас Краут и амбасадорка Немачке у нашој земљи Анке Конрад

У ваљевској привредној зони је почела да ради нова фабрика Бизерба у којој ће у перспективи бити запослено до 300 радника, а међу њима и високо образовани стручњаци.

– За мање од годину дана биће завршена брза саобраћајница до Лајковца, па ће се до Београда стизати за 55 минута. Остаје нам да од Ваљева направимо и железничко чвориште, односно да обновимо пругу до црногорске границе. Ускоро стиже гас, а почиње и изградња најмодерније болнице од 77 хиљада квадрата у коју ћемо уложити 4,5 милиона евра – рекао је председник Србије Александар Вучић. Он је новој компанији пожелео успешно пословање и проширивање капацитета.

Директор компаније Бизерба Андреас Краут, објаснио је да се фабрика простире на 11 хиљада квадрата. Он се захвалио председнику Вучићу и његовом тиму на подршци и

сарадњи. Краут је закључио да ће ова фабрика бити пример за све друге које ће Бизерба градити широм света.

– Инвеститор ће инсталирати систем соларних панела ради снабдевања електричном енергијом на одржив начин, како је много других немачких компанија у Србији већ учинило. То се одлично уклапа у зелену агенду која је једна од основних приоритета – рекла је амбасадорка Немачке Анке Конрад и изразила наду да ће овај подухват позитивно утицати на друге немачке компаније, што иде у корист трговинских односа две земље.

Отварању нове фабрике компаније Бизерба присуствовао је и в.д. директора Електродистрибуције Србије Бојан Атлагић.

Треба истаћи да Огранак Електродистрибуција Ваљево обезбеђује сигурно и континуирано снабдевање електричном енергијом свих заинтересованих привредника. У трансформацији 35/10 kV Ваљево 4 је већ замењен трансформатор инсталисане снаге 4 MVA, а постављен је нови од 8 MVA.

Ијор Ангрић

РЕКОРДНА УЛАГАЊА У

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМ ВАЉЕВА

Осим за Бизербу, ради се и на реализацији прикључка за једног од светских лидера у производњи санитарнија, компанију Hansgrohe. Посебан изазов је примена високих еколошких стандарда. Потписан је уговор за изградњу ТС 35/10 kV Ваљево 12, а припрема се и документација за реконструкцију „стодесетке“ Ваљево 1. Укупна вредност тих инвестиција се процењује на око милијарду динара.

Настављена улагања у пријепољски крај

НОВА ТРАФОСТАНИЦА, ВОДОВИ И МРЕЖА

Испуњавају се обећања в.д. директора Електродистрибуције Србије Бојана Атлагића, која је својевремено током посете овом крају дао у разговору са мештанима. Поред нове трафостанице, новог 35 kV вода, паралелно се унапређује и мрежа ниског напона

У околини Пријепоља је започета изградња ТС 35/10 kV Велика Жупа заједно са 35 kV двоструким прикључним водом. Рок за изградњу уговорених објеката је годину и по дана. Извођење радова са испоруком и уградњом опреме поверено је групи понуђача окупљених око фирме Монтопроект из Београда.

Почетку радова је претходила израда инвестиционо-техничке документације, исходовање потребних дозвола и набавка електроенергетске опреме, међу којима су и два трансформатора инсталисане снаге од по 8 MVA. Ова инвестиција вредна више од 180,8 милиона динара обезбедиће сигурније снабдевање ко-

рисника у насељима Коловрат, Ивање, Велика Жупа и околних села каменогорског и сопотничког подручја, а створиће се могућности за прикључење нових корисника.

Игор Андрић

У току изградња ТС 110/35/10 kV у Огранку Електродистрибуција Пожаревац

ЕНЕРГИЈА ЗА УБРЗАНИ РАЗВОЈ ПОЖАРЕВЦА

Велика улагања у важне електроенергетске објекте на територији Дистрибутивног подручја Крагујевац настављена изградњом ТС 110/35/10 kV у Пожаревцу

У Пожаревцу је у току изградња нове трафостанице 110/35/10 kV, која је од капиталног значаја за град и околину. Вредност инвестиције износи око 580 милиона динара.

ТС 110/35/10 kV Пожаревац 2 се гради на два километара од центра града, на простору површине два хектара. Објекат се грађевински изводи за два трансформатора, али ће инсталисана снага по завршетку прве фазе бити 31,5 MVA (1 x 31,5 MVA).

-Трафостаница је од великог значаја за функционисање електроенергетског система у граду Пожаревцу и читавом Браничевском округу - каже Биљана Јанковић, директор Сектора за планирање и инвестиције Дистрибутивног подручја Крагујевац. Она истиче да ће се обезбедити и већа сигурност снабдевања корисника на овом конзумном подручју и омогућити развој свих врста привредних делатности, од пољопривре-

де до индустрије и туризма. Грађевински радови на изградњи трафостанице су при крају. Почело је уношење, постављање и повезивање електроопреме и постројења. Рок за завршетак и пуштање у рад ТС је крај 2023. године.

Бојан Рагојевић

Модернизација мерне инфраструктуре на ДЕЕС

АКТИВНОСТИ У ДИСТРИБУТИВНОМ ПОДРУЧЈУ ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА БЕОГРАД – ПОДРШКА ДРЖАВНИМ ПРОЈЕКТИМА

Дистрибутивно подручје Електродистрибуција Београд припрема реализацију Пројекта замене мерних уређаја у циљу модернизације мерне инфраструктуре и измештања постојећих мерних места корисника. Средства у износу од 110 милиона евра су опредељена из донације Европске уније

Пројектом је на нивоу Електродистрибуције Србије предвиђена замена укупно око 500.000 мерних уређаја и измештање око 38.000 мерних места. Планирани рок за завршетак свих активности је крај новембра, иако искуства из света говоре да је за овако обиман пројекат потребно и по неколико година.

Директор за пословни систем, др Вјекослав Бобар и координатор Дистрибутивног подручја Електродистрибуција Београд, др Александар Јокић за носиоце активности у Дистрибутивном подручју Електродистрибуција Београд именовали су Татјану Обрадовић, директорку Сектора за подршку тржишту и смањење губитака Београд и руководиоце секторе у огранцима.

Пројекат чине три сегмента. У првом је на Дистрибутивном подручју Електродистрибуција Београд предвиђена замена око 300.000 бројила. Од тог броја за Огранак Електродистрибуција Београд центар планирана је замена 135.000, за Огранак Електродистрибуција Баново брдо 103.000 и за Огранак Електродистрибуција Земун 79.500 бројила. Опредељена су и средства за реализацију 10.471 измештених места мерења укључујући уградњу нових бројила. Трећи сегмент предвиђа замену директних, полуиндиректних и индиректних мерних група. Биће замењене мерне групе

чије техничке карактеристике нису у складу са захтевима дефинисаним документом „Функционални захтеви и техничке карактеристике бројила електричне енергије и комуникационих уређаја, верзија 4.0“ који је у примени од 1. јануара 2020. године, каже др Александар Јокић.

Највећи проценат мерних уређаја ван рока овере је на три београдска огранка, Београд центар, Баново брдо и Земун. При избору локација за замену бројила и измештање места мерења планирано је да се обухвате комплетни читачки сектори како би се и територијалним груписањем олакшао будући рад. Такође, обезбеђена је адекватна информатичка подршка представника Центра за ИКТ.

- Савремена бројила омогућавају не само привилегију даљинског читавања, већ и управљања потрошњом, усмеравања ка ефикаснијем тарифном систему са различитим погодностима за кориснике и оптималног режима рада дистрибутивног система и оптерећивања свих елемената система – истиче координатор др Јокић. Он додаје да, када је у питању директно мерење, путем система даљинског читавања и управљања постоји могућност реализације обустава испоруке електричне енергије као и наставак испоруке по престанку разлога за обуставу, што трошкове своди на минимум.

Миланка Сјојанић

Унапређење дистрибутивне мреже у Огранку Електродистрибуција Врање

УЛАГАЊЕ У ПОУЗДАНОСТ СНАБДЕВАЊА

Према трогодишњем плану инвестиционих улагања у побољшање дистрибутивне мреже на подручју Огранка Електродистрибуција Врање, који стартује ове године, реализоваће се низ капиталних инвестиција којима ће се значајно побољшати енергетска мрежа

То ће донети бројне бенефите за развој привреде и функционисање свакодневних активности становништва. Из Дирекције за планирање и инвестиције Дистрибутивног подручја Ниш кажу да се ове инвестиционе активности односе углавном на изградњу и реконструкцију ЕЕО напонског нивоа 35 kV. Реконструисаће се ТС 35/10 kV „Врање 2“. То подразумева комплетну реконструкцију гра-

ђевинског и електро дела са повећањем инсталисане снаге са 2x8 на 2x12,5 MVA. Реконструкцијом би се повећала поузданост напајања електричном енергијом конзума центра града Врања и омогућило прикључење нових корисника на дистрибутивну мрежу између осталог и нове болнице чија је изградња у току, и самим тим даљи привредни развој града Врања. Вредност пројекта је преко 172 милиона динара.

Предвиђена је комплетна реконструкција постројења 35 и 10 kV ТС „Радовница“ са повећањем инсталисане снаге, чиме би се повећала поузданост напајања електричном енергијом конзума ТС „Радовница“ и омогућило прикључење нових корисника на дистрибутивну мрежу. Вредност пројекта је око 78 милиона динара.

Ново рухо добија и ТС 35/10 kV у Врањској бањи. Предвиђена је реконструкција постројења 35 kV, чиме би се омогућио даљи привредни и туристички развој Врањске бање, као и поуздано напајање електричном енергијом. Вредност пројекта је више од 33 милиона динара.

Планира се и изградња кабловског вода 35 kV ТС 35/10 kV „ПКВ“ - ТС 35/10 kV „Врањска бања“. Тиме ће се, како кажу у Дирекцији за планирање и инвестиције, такође поспешити развој туризма у овој бањи са великим потенцијалом. Вредност пројекта је преко 88 милиона динара. Већ ове године креће изградња кабловског вода 35 kV ТС 110/35/10 kV „Бујановац“ - ТС 35/10 kV „Бујановац 1“. Тиме се повећава поузданост снабдевања електричном енергијом општине Бујановац. Вредност пројекта је 26 милиона динара.

Оливера Манић

Нови систем за надзор потрошње и анализу губитака на Дистрибутивном подручју Крагујевац

НАПРЕДНИ СОФТВЕР ЗА СМАЊЕЊЕ ГУБИТАКА

Имплементацијом нових софтверских решења унапређује се праћење и анализа потрошње испоручене електричне енергије на територији Дистрибутивног подручја Крагујевац

На Дистрибутивном подручју Крагујевац почела је инсталација система за централизован и надзор потрошње на средњем и ниском напону и детекцију и анализу губитака. Циљ је да се олакша праћење потрошње и анализа губитака у дистрибутивном систему, јер ова софтверска апликација то ради аутоматски и у реалном времену.

Да би овај систем функционисао, потребна је уградња балансног мерења са даљинским читавањем у ТС 10/0,4 kV и директно код купаца који имају мерне групе. Даљинско читавање већ постоји делимично у огранцима Електродистрибуција Крагујевац и Електродистрибуција Смедерево, док Електродистрибуција Пожаревац још увек нема таква бројила. Укупно ће бити инсталисано 2.960 бројила на целом дистрибутивном подручју, док је у првој фази планирана инсталација 500 бројила са даљинским читавањем у ТС 10/0,4 kV. Директно код купаца биће уграђено 450 мерних група са даљинским читавањем, док ће већ постојећа бројила бити интегрисана у нови систем.

Овај софтвер ће омогућити оператерима да континуирано добијају податке о потрошњи, које ће систем аутоматски анализирати у реалном времену и указивати на проблематичне трафо-реоне и кориснике где се јављају губици. То ће донети велике уштеде у времену, јер се до сада анализа радила ручно, па ће откривање и елиминација губитака бити много ефикаснија. Исто тако, монтери неће више морати да обилазе све ТС и читавају бројила, већ ће ти подаци стизати оператерима даљинским путем.

Фирма НИТЕС са подизвођачима добила је посао испоруке и уградње потребне опреме. Испорука опреме је реализована и почели су радови на њеној уградњи у трафостанице и код купаца, док ће после тога та фирма инсталирати поменути софтвер и све повезати у функционални систем. Стручне службе Дистрибутивног подручја Крагујевац су задужене за пријем опреме, планирање и надзор радова на локацијама

Бојан Рагојевић

Побољшано снабдевање свих корисника

НОВЕ ТРАФОСТАНИЦЕ У СОКОБАЊИ И КЛАДОВУ

Изградња нових електроенергетских објеката прати
развој туризма на истоку Србије

На територији Сокобање постављене су две нове полуукопане трафостанице, ТС 10/0,4 kV „Подина 3“ и ТС 10/0,4 kV „Љубе Дидића“, обе за инсталисану снагу 1x1000 kVA. Започета је изградња и треће ТС 10/0,4 kV „Општина“ (1x1000 kVA). У Сокобањи, као туристичком месту, у току је изградња великог броја вишеспратних стамбених објеката, те је свака од ових трафостаница грађена за потребе снабдевања тих објеката електричном енергијом. На подручју Кладова изграђена је нова ТС 10/0,4 kV „Лоле Рибара“ (2x1000 kVA) са дво-струким прикључним кабловским водовима за напајање новоизграђених стамбених зграда у централном делу општине за око 90 нових корисника. Планирано је и да постојећи корисници буду пребачени на нови трафо

реон, чиме ће се побољшати квалитет снабдевања за још 30 потрошача, навела је Биљана Станимировић, шефица Службе за припрему и надзор инвестиција у Огранку Електродистрибуција Зајечар.

Слађана Манчић

Урбани део Врњачке Бање прешао на 20 kV напон

УНИФИКОВАНА МРЕЖА

Оперативним планом за смањење губитака на територији Погона Врњачка Бања је још почетком 2000-тих одлучено да се са 10 kV пређе на 20 kV напон

Заслугом запослених технички губици сада су сведени на само 8,2 процента. Искључена је ТС 10/0,4 kV Резервоари са 10 kV кабловима на изводу Дубрава. На тај начин окончано је снабдевање електричном енергијом на 10 kV напону. Осим смањења губитака обезбеђено је и сигурније напајање, са мањим бројем и трајањем прекида. – Туризам у Врњачкој Бањи је у експанзији, а ми пратимо његов развој. У свим некадашњим ТС 10/0,4 kV су десеткиловолтни СН блокови замењени модерним двадесеткиловолтним. Новоизграђене трафостанице се напајају са 20 kV напона из три нова извода. Завршили смо велики посао, али ту не стајемо. Сада нам предстоји ширење 20 kV мреже према околним селима - каже руководилац Погона Врњачка Бања Ненад Равилић.

Игор Андрић

Одлазак у историју јола века старије ТС 10/0,4 kV Резерва. Нова ТС 20/0,4 kV Грбак 3 изграђена је у непосредној близини

Брза реакција сектора за одржавање Дистрибутивног подручја Краљево

ЗАМЕЊЕН ТРАНСФОРМАТОР НА ЗЛАТИБОРУ

У трафостаници 110/35/10 kV Златибор 2 је замењен трансформатор
инсталисане снаге 31,5 MVA

Енергетски трансформатор је замењен пошто се приликом превентивне ревизије дошло до закључка да на њему постоје проблеми са регулатором напона. Због специфичне конструкције и неопходног радионичког ремонта одлучено је да се угради нов трансформатор. ТС Златибор је пуштена у погон 2006. године. Сада је један од њих замењен брзо након уоченог недостатка. Пре тога је урађено све што је било потребно да би се испуниле техничко-формалне активности. Урађена су испитивања и подешавања, као и потребна документација, а свој део посла је завршила комисија за интерни-технички преглед.

Игор Андрић

Увођење даљинског управљања у Огранку Електродистрибуција Лесковац

КОНТРОЛА МРЕЖЕ НА ВИСОКОМ НИВОУ

У Огранку Електродистрибуција Лесковац недавно је уведен систем даљинског управљања у још три трансформаторске станице нивоа 35/10 kV, чиме се завршава увођење СДУ у трафостанице високог напона

У систем даљинског управљања интегрисане су ТС 35/10 kV „Житни Поток“, ТС 35/10 kV „Медвеђа“ и ТС 35/10 kV „Југ“. У првој трафостаници комуникација се остварује радио везом, док се у друге две то обавља путем GPRS-а.

У процедури је увођење система даљинског управљања и у преостале две трафостанице, ТС 110/35 kV „Лесковац 1“ и ТС 35/10 kV БТС. Извођење система даљинског надзора и управљања доноси више кључних предности. Омогућава се ефикасно реаговање, пре него што корисници осете сметњу, јер систем ажурно упозорава на евентуалне грешке и проблеме. Такође, СДУ омогућава периодично архивирање жељених параметара рада система који могу бити и визуелно приказани на више начина. Веома важна функција СДУ је могућност спровођења мера за све контролисане објекте из једног центра у реалном времену. На крају, систем даљинског управљања омогућава и аутоматско читавање података.

Небојша Сџанковић

Радови на ТС 110/35 kV „Београд 10“

КОРАК КА БОЉОЈ ПОУЗДАНОСТИ

Изградњом нове командно-погонске зграде са припадајућим просторијама завршен је део грађевинских радова у оквиру реконструкције ТС 110/ 35 kV „Београд 10“ у Мислођину код Обреновца

Обезбеђени су услови за наставак радова на изради новог 35 kV постројења, уградњу, монтажу и повезивање 35 kV ћелија. Горан Стојановић, шеф Службе за припрему и надзор инвестиција, каже да је задовољан динамиком радова на терену која не угрожава рад постојеће трафостанице, као ни редовно снабдевање потрошача електричном енергијом. Након монтаже и повезивања 35 kV разводног постројења заједно са сопственом потрошњом и станичним рачунаром следи испитивање и припрема за уклапање у постојећу мрежу. Он додаје да временске прилике погодују завршетку грађевинских радова, изради оградне и уземљивача. План је да комплетни радови на изградњи нове ТС, њено опремање са МТК постројењем, 35 kV ћелијама и сопственом потро-

шњом буду окончани до краја године заједно са уклапањем у 35 kV мрежу. Реконструкција омогућава већу поузданост и брже време одзива у случају испада. Извођач радова је „Енерготехника-Јужна Бачка“ са партнерима.

Каширина Појовић

Смањен број кварова на мрежи

РЕКОНСТРУКЦИЈА ДАЛЕКОВОДА У ОПШТИНИ СВРЉИГ

**Нови далеководи унапредиће снабдевање електричном енергијом
за око 300 домаћинстава тог краја**

Према речима Биљане Станимировић, шефице Службе за припрему и надзор инвестиција у Огранку Електродистрибуција Зајечар, у планирању инвестиционих улагања водило

се рачуна о потреби побољшања напајања на појединим местима. Тако је на подручју Сврљига урађена комплетна реконструкција 10 kV далековода за Околиште у дужини од 2,4 километра и далекода на деоници од ТС „Бурдимо“ до ТС „Мали Тијовац“ у дужини од око 6,6 километара. На оба објекта је извршена комплетна замена дрвених стубова новим армирано-бетонским, замена овесне опреме и уградња новог проводника. Реконструкцијом ова два далековода, који се међусобно надовезују, повећана је поузданост снабдевања електричном енергијом за око 300 сеоских домаћинстава на овом подручју.

Слађана Манчић

Еквивалентност резултата мерења електричне енергије између оператора

ПОТВРДА КОМПЕТЕНТНОСТИ

Упоредени су резултати мерења електричне енергије између Електродистрибуције Србије и Електромере Србије. Урађено је лабораторијско контролисање и жигосање бројила у ЕМС са 2 од 17 лабораторија Електродистрибуције Србије

Најзначајнији критеријум за процену упоредивости резултата мерења је спровођење међулабораторијских поређења. За узорак у овом поређењу изабрано је комбиновано електронско бројило, класе тачности 0,2 S за мерење активне електричне енергије и класе тачности 2 за мерење реактивне електричне енергије. Лабораторије су при-

казале средњу вредност 10 узастопних резултата мерења у задатим мерним тачкама и разматрани су параметри који доприносе несигурности мерног резултата. Евалуација резултата је показала да је апсолутна вредност Ен броја, у односу на договорену референтну вредност мања од 1, чиме је потврђена еквивалентност метода мерења електричне енергије у ЕМС-у и Електродистрибуцији Србије, каже Татјана Цинцар-Вујовић, директорка Сектора за контролисање мерила ЕЕ. Ово међулабораторијско поређење представља недвосмислену потврду компетентности КТ Електродистрибуције Србије за контролисање и жигосање најпрецизнијих бројила електричне енергије, као што су бројила на трафостаницама на местима примопредаје електричне енергије из ЕМС у Електродистрибуцију Србије.

Кашарина Појовић

Побољшање напонских прилика у јужном Банату

МБТС ПОДРШКА РАЗВОЈУ ВРШАЧКОГ КРАЈА

Нова МБТС „Пут за Белу Цркву“ створиће услове за несметано ширење стамбене али и индустријске зоне града, чиме ће бити омогућен развој постојећих и отварање нових предузећа и пољопривредних газдинстава

Планирана је изградња око 350 метара средње-напонског 20 kV кабла и 3.500 метара НН кабловске мреже због напајања четрдесетак нових корисника дистрибутивног система који живе у викенд кућицама али и стамбеним објектима. Како објашњава руководиоца Погона Вршац, Александар Чејић на том потезу већ постоје две фарме пилића и неколико пољопривредних газдинстава са изграђеним подним складиштима и хангарима за пољопривредну механизацију. Квалитетно снабдевање електричном енергијом које је загарантовано изградњом нове дистрибутивне трафостанице, биће од велике користи и радиофару, радио вези за навигацију авио саобраћаја за оближњи аеродром Пилотске академије и пољопривредне авијације надомак

Вршца. Такође је у плану изградња постројења за сепарацију шљунка, које ће, како се предвиђа, бити прикључено на систем.

Маријана Јојић

Радимо на побољшању електроенергетских услова у јужном Банату

ПАНЧЕВО КАО ВЕЛИКО ГРАДИЛИШТЕ

Нова Северна пословна зона, нижи трошкови живота, добро организована саобраћајна мрежа којом се до престонице Србије стиже знатно брже него из њених приградских насеља, само су неки од разлога што се овај јужнобанатски град убрзано развија у сваком погледу

Слободан Коцић и Ненад Вујасиновић

Изградња електроенергетске инфраструктуре прати развој града. Осавремењене трафостанице, изградња кабловских водова и електрификација комплекса вишеспратница које ничу на местима срушених кућа приземљуша представља наше уклапање у нове услове живота.

Једна од већих инвестиција на дистрибутивном подручју Панчева је каблирање улице цара Лазара у самом граду.

– Средства за реконструкцију улице и инсталација је обезбедила локална самоуправа из покрајинског Фонда за капитална улагања – каже Марија Вујић, руководилац Сектора за планирање и инвестиције у Огранку ЕД Панчево. Каблирана је деоница по деоница, јер је било потребно изградити трасу нових напојних водова од новоуграђених кабловских прикључних кутија на фасадама или регулационој линији до постојећих ормана мерних места да би сви корисници имали струју. Преговарало се с грађанима да дозволе уласке у поседе због раскопавања дворишта, изнашли смо најбоља техничка решења да све

буде што мање видљиво на објектима и технички исправно. Преласком са ваздушне на подземну нисконапонску дистрибутивну мрежу, око 450 корисника у тој улици је безбедно превезано на нову нисконапонску кабловску мрежу – објашњава Вујић.

Задатак Сектора Одржавања ЕЕО и ММ у реконструкцији улице цара Лазара у Панчеву је био демонтажа постојеће надземне нисконапонске мреже у дужини од око три километра.

– Демонтирано је 57, а измештено три АБС 9 челично-решеткастих стубова и 15 дрвених помоћних стубова. Демонтирано је и више од 200 прикључака – објашњава Ненад Вујасиновић, главни стручни сарадник у Сектору за одржавање ЕЕО и ММ у панчевачком Огранку. Читав посао на терену организовао је и припремио Слободан Коцић, главни референт за одржавање водова СН и НН са екипом ваздушних водова.

– Све што смо планирали завршено је у року. Изазов нам је представљала демонтажа електромреже у цара Лазара и прикључивање

КБТС Дунавска у Ковину

Измешћена мерна месџа у орману ПОМ2

споредних улица на њу уз усклађивање свих активности са путарима, службом водовода и канализације и екипама ТЕЛЕКОМ-а, што је захтевало добру координацију – каже он.

Подручје панчевачког Огранка има преко 130 хиљада корисника електричне енергије. Специфично по свом географском положају и климатским условима због конфигурације земљишта карактерише га и разуђена мрежа. У приградском насељу Старчево где је годинама уназад долазило до честих прекида у снабдевању електричном енергијом због дотрајалости средњенапонског кабла, изграђени су нови 20 kV СН кабловски водови од трафостанице Пречистач отпадних вода до стубова мешовитог вода у том насељу. Такође је подигнут нови објекат типа МБТС Старчево 22 уместо постојеће стубне трафостанице Старчево 9 на углу улица ЈНА и Панчевачки пут. Све то обезбеђује сигурност у напајању и већу поузданост у испоруци електричне енергије. Дужина трасе СН 20kV кабловских водова је око 3 километра, а нова траса је много приступачнија за одржавање.

Завршени су радови на изградњи нове КТС у Ковину. Стара опрема и руиниран грађевински део трафостанице типа кула замењена је новом, савременијом да би се обезбедило квалитетно напајање корисника система у близини туристичке зоне такозваног Ковинског Дунавца. Ова локација привлачи све више излетника због бројних ресторана и кафића као и оближњег фудбалског терена локалног клуба.

Маријана Јојић

Нова КПК на фасади куће

Улица цара Лазара данас

Огранак Електродистрибуција Београд центар

ОДГОВОРНО И НА ВРЕМЕ

На конзуму Огранка Електродистрибуција Београд центар услед интензивне изградње градског језгра и пораста инсталираних капацитета током претходних годину и по дана у погон је пуштено 39 трафостаница 10/0,4 kV

Са аспекта енергетске инфраструктуре у Огранку Електродистрибуција Београд центар, у оквиру Дистрибутивног подручја Електродистрибуција Београд, резултати су на завидном нивоу, рекао је Иван Мелих, директор тог огранка.

Развој дистрибутивне мреже се одвија у складу са новим трендом изградње великих стамбено-пословних комплекса, што изискује нова техничка решења позиционирања трафостаница и кабловских развода унутар објеката. Од капиталних пројеката истиче да је снабдевање електричном енергијом импозантног комплекса "Београд на води", извршено уклапањем у 10 kV мрежу новоизграђене ТС 110/10 kV "Савски амфитеатар". Такође, након изградње ТС 110/10 kV „Београд на води“, биће омогућено прикључење нових корисника

система, како унутар комплекса тако и приоритених потрошача ван њега.

Врхунац досадашњег рада представљају две трафостанице, изграђене на 11. и 23. спрату зграде „Кула Београд“, као и успешно реализована сарадња са Сектором за планирање и инвестиције Београд на стварању услова за прикључење комплекса постројења за прераду отпада и биогасне електране „Винча депонија“. Поред развоја мреже ради се и замена мерних уређаја, што је уз подизање нивоа квалитета очитавања, броја редовних и ванредних контрола, допринело смањењу укупних губитака. Тренд опадања почео је у мају 2022. године. У 2021. години, годишњи губици су износили 13,08%, док су у 2022. години знатно мањи и износе 11,09 %. Посебним ангажовањем постигнуто је смањење броја неочитаних мерних места који је у мају 2023. износио 1,07%. Тренд смањења губитака настављен је и у првом кварталу 2023. године.

Према речима директора Мелиха, Огранак Електродистрибуција Београд центар решио је велики број захтева добијених у поступку обједињене процедуре, строго поштујући рокове дефинисане законом. Претходне године успешно је одговорено на више од 600 захтева без иједног дана закашњења.

Када је реч о одржавању мреже, број прекида у напајању сведен је на минимум на велико задовољство потрошача на конзуму овог огранка. Отклоњени су кварови на 1 kV и 10 kV мрежи. Урађени су превентивни прегледи, ремонти, ревизије, као и реконструкције појединих 1 kV деоница. Такође, извршена је замена ВН стубова, као и растављача у појединим трафостаницама.

– Када имате стручност, добру организацију и пожртвованост својих сарадника на једном месту, успех је загарантован – закључује Мелих.

Катјарина Појовић

Електронски дневник догађаја омогућава потпуну електронску комуникацију

НАПРЕДАК У СИСТЕМУ ИЗВЕШТАВАЊА НДДЦ-а

Електронски дневник догађаја (ЕДД) је у примени у Електродистрибуцији Србије од краја 2021. године

Од почетка априла, одлуком Директора за технички систем уведена је обавеза коришћења модула извештаја у ЕДД, као и престанак коришћења пређашњих апликација за евидентирање прекида у Дистрибутивним подручјима. Почетак примене модула извештаја представља велики напредак у систему извештавања од стране НДДЦ. Побољшање се огледа у томе што диспечери НДДЦ у сваком тренутку имају пресек стања система, односно све објекте система који немају електричну енергију. Овакво унапређење ослобађа обавезе диспечера по Дистрибутивним подручјима да генеришу извештаје из своје надлежности и њиховог слања, остављајући им време да се посвете својим примарним задацима. Такође, унапређење омогућава брзу промену времена извештавања услед појаве на пример временских непогода на конзумном подручју Електродистрибуције Србије. На основу препорука консултаната из Норвешке, извештајни модул је прилагођен. На основу тих прилагођавања, извештаји који се генеришу из НДДЦ су такође претрпели измене да би задовољили тражене захтеве, кажу Един Зекић и Мирослав Бачлић чланови тима за имплементацију Електронског диспечерског дневника.

Даљи развој ЕДД се огледа у унапређењу и развоју функција-модула који ће унапредити и олакшати рад диспечерске службе и служби које су у контакту са ДЦ. Циљ је да све службе – функције које су пословно везане са Дистрибутивна подручја примењују ЕДД као начин комуникације и алат за успешнији и лакши рад. Модул „Документи“ би требало да из садашњег начина

рада ДЦ потпуно избаци папир. Овај модул омогућава потпуну електронску комуникацију подносилаца захтева за радовима са ДЦ. Целокупан ток информација биће у складу са актуелним упутствима и процедурама система квалитета. Овакав електронски начин рада ће омогућити постојање свих информација на једном месту и увид у информације од стране осталих корисника система који имају адекватна овлашћења. ЕДД ће у будућности садржати модуле за анализирање различитих врста мерења, прављење планова одбране система, СМС извештавање, припрема обавештења за јавност што ће још више унапредити систем извештавања унутар НДДЦ-а.

Пејтар Јоксовић

Неколико почетних месеци примене електронског дневника, ЕЕД је паралелно вођен са класичним, папирним обликом. До краја 2022. године су сви диспечерски центри на територији Дистрибутивног подручја Електродистрибуција Нови Сад, Дистрибутивног подручја Електродистрибуција Ниш, Дистрибутивног подручја Електродистрибуција Крагујевац и Дистрибутивног подручја Електродистрибуција Краљево прешли на примену само ЕДД. Примена јединственог начина евидентирања догађаја у Електродистрибуцији Србије омогућава тренутни увид у стање система на територији Електродистрибуције Србије, а посебно ако се имају у виду прекиди у напајању корисника.

Владимир Ковачевић, главни електромонтер у Служби диспечерске оперативе Славија

ОДГОВОРНОСТ ПРЕ СВЕГА

Специфичност београдског конзума од запослених тражи професионализам пре свега, савесно обављање посла али и дозу креативности у ситуацијама када је потребна брза интервенција у објектима који су на специфичним местима

У београдској електродистрибуцији, тачније у Електроизградњи, Владимир Ковачевић запослио се 1987. године. После три године прешао је у диспечере и од тада до данас ради у диспечерској бази Шеста мушка, у Варовничкој улици, код Градске болнице.

Дошао је, каже, у дистрибуцију из школе, као дете, а из ње ће отићи у пензију, као деда! Памти Ђуру Јанковића, првог вођу екипа са којим је радио. До сусрета са њим мислио је да о послу све зна. Тада је схватио да о струји не зна ништа. А када је почео да ради у диспечерским екипама, под напоном, посао различит од дотадашњег, схватио је сву озбиљност и одговорност те позиције. Колеге су га храбриле говорећи му „полако, научићеш, нико овде није дошао научен“.

Седам година је био помоћник на 1 и 10 kV напонском нивоу. Онда је завршио пети степен, јер је то био услов да постане вођа екипе, и на том радном месту провео је наре-

дних 14 година. Сада је главни електромонтер у диспечерској бази Шеста мушка.

У диспечерским екипама, објашњава нам Владимир, треба да раде елитни електромонтери и проверени професионалци. Посебно у Сектору I, коме поред Шесте мушке са 32 запослена, припада и Крњача, са 9 запослених, јер се на овом конзуму налази много важних потрошача као што су болнице, амбасаде, факултети, Скупштина, Влада, министарства и други. Овај део је и густо насељен. Огроман проценат трафостаница је у зградама и подрумима, па су често неприступачна места квара. - Са осталим диспечерским базама, Земун (Новоградска) и Баново Брдо (Подравска), имамо изузетну сарадњу. Посебно на 110 kV напонском нивоу, јер ту нема поделе терена. Прва слободна екипа иде на интервенцију. И на осталим напонским нивоима је тако ако је квар на конзуму где је важан потрошач – истиче наш саговорник.

Миланка Сивојанић

Закон о безбедности и здрављу на раду

НОВИ ЗАКОН ЋЕ ПОБОЉШАТИ УСЛОВЕ РАДА

На Међународни дан безбедности и здравља на раду, 28. априла, Народна скупштина Републике Србије усвојила је, после 18 година, нови Закон о безбедности и здрављу на раду

Народна скупштина Републике Србије усвојила је у априлу нови Закон о безбедности и здрављу на раду који је у потпуности усаглашен са европским стандардима, а на предлог Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Предвиђа се увођење новина, мера и обавеза како за послодавце и раднике, тако и за стручњаке за безбедност и здравље на раду. Циљ новог Закона јесте спречавање повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом, кроз обезбеђивање вишег степена безбедности и здравља на раду као и општих услова рада.

Нова законска решења предвиђају унапређење система безбедности и здравља на раду кроз спровођење поступка процене ризика, доношење Акта о процени ризика, организовање послова безбедности и здравља на раду, увођење нових института у режим заштите запослених, увођење електронског регистра повреде на раду као и друга решења.

Новине се односе и на унапређење права и обавеза запослених и послодаваца попут прописивања обавезе послодавца да запосленог упуту на лекарски преглед на његов захтев према утврђеним ризицима на радном месту о трошку послодавца, као и обезбеђивање периодичних обука за безбедан и здрав рад запослених и руководилаца, посебно оних који раде на радним местима са повећаним ризиком, затим дефинисање превентивних мера за високоризичне послове прописивањем обавезе послодавца да утврди начин за издавање дозволе за рад (приликом извођења радова на висини, у дубини...); прописивање обавезе послодавца да запосленом обезбеди личну заштитну опрему у исправном стању и да спроведе обуку за њено коришћење, а поред обавезе прегледа и провере опреме за рад, уводи се и преглед и испитивање електричних инсталација

Следећи сет новина односи се и на стручњаке за безбедност и здравље на раду и подизање

нивоа њихових компетенција кроз лиценцирање физичких лица.

Пооштрена је и казнена политика, односно удвостручене су максималне новчане казне.

Свима који учествују у радним процесима, а на које се нови Закон односи, оставља се рок од две године од дана ступања на снагу Закона да организују пословање у складу са њим.

Електродистрибуција Србије, пре свега Сектор за безбедност и заштиту активно ради на унапређењу система заштите својих запослених. Поред пуне примене сада новог Закона о безбедности и здрављу на раду планира се и имплементација свих будућих подзаконских аката, те рад на усаглашености свих процедура и аката за безбедан рад са новим Законом и подзаконским актима, међу којима је и Акт о процени ризика на радним местима. Такође, наставља се и стална едукација запослених о свим безбедносним мерама заштите на раду, као и организовање редовних и ванредних прегледа ради очувања здравља наших запослених.

Немања Сџанојевић

Нови соларни мегавати на територији Дистрибутивног подручја Крагујевац

НЕИСЦРПНА ЕНЕРГИЈА СУНЦА У ФУНКЦИЈИ ПРОИЗВОДЊЕ СТРУЈЕ

На територији Огранка Електродистрибуција Крагујевац, у општини Лапово, у непосредној близини коридора 10, изграђена је највећа соларна електрана у Србији

Соларна електрана „Деласол“ Лапово; фото: „МТ-Комекс“

У Лапову је пуштена у рад соларна електрана „Деласол“, снаге 9,9 MW, коју је на 12,5 хектара изградила компанија „МТ-Комекс“ из Београда. Реч је о највећој соларној електрани у Србији и по величини и по снази, која ће годишње производити 15.000 мегават-сати електричне енергије, што је довољно за снабдевање око 2.100 домаћинстава. За изградњу ове електране, вредне скоро девет милиона евра, употребљено је 17.980 бифацијалних соларних панела, који прикупљају сунчеве зраке са обе стране панела, дакле и оне који се одбијају од подлоге. Електродистрибуција Србије, Огранак Електродистрибуција Крагујевац, била је важан партнер на овом пројекту. Стручне службе Огранка Електродистрибуција Крагујевац су се максимално ангажовале код издавања потребне документације и услова за пројектовање и прикључење, а активно су учествовале у избору и испитивању опреме потребне за прикључење електране за ТС 110/35 kV Лапово, до које води кабл у дужини од осам километара од разводног постројења електране.

Наше стручне службе су извршиле и интерни технички преглед, припремиле техничку документацију за пуштање прикључка у рад и издале налог за пуштање у рад.

Директор и власник компаније „МТ-Комекс“ Милош Костић је рекао да је електрана „Деласол“ пример како се коришћењем соларне енергије унапређује сигурност снабдевања електричном енергијом, али и штити животна средина. Он се нада и да ће се на овај начин помоћи држави да испуни зацртани циљ, да се до 2040. године 40 одсто енергије добија из обновљивих извора.

Почетку рада соларне електране присуствовала је министарка рударства и енергетике Дубравка Ђедовић, која је рекла да је сарадња јавног и приватног сектора важна за већу сигурност снабдевања и успешну зелену енергетску транзицију. Истакла је да ће држава подржати приватне инвеститоре и омогућити им најбољи регулаторни оквир како би могли да улажу у нове пројекте.

Бојан Рагојевић

Сарадња Електродистрибуције Србије и Електронског факултета у Нишу

ПОДРШКА ОБРАЗОВАЊУ НА ОБОСТРАНУ КОРИСТ

На позив проф. др Драгана Манчића, декана Електронског факултета у Нишу, Електродистрибуција Србије узела је активно учешће на Дану отворених врата (Elfak Open Day)

По речима Драгослава Павловића, директора Сектора за планирање и инвестиције Дистрибутивног подручја Ниш, у питању је један од видова сарадње са овом еминентном високообразовном установом, једном од најбољих у Србији, али и шире. Студенти Електронског факултета већ годинама похађају стручну праксу у Електродистрибуцији Србије и добијају прилику да учествују у раду наше компаније и примене знање у реалним пословним процесима.

Том приликом Електродистрибуција Србије је, раме уз раме са другим светским и регионалним компанијама као што су Bosh, Jonshon Electric, Zumtobel и Tigar Tyres, отворила врата свим заинтересованим студентима и средњошколцима. Представници наше компаније трудили су се да одговоре на сва питања, а по њиховим речима потенцијалне будуће колеге највише је интересовала управо стручна пракса у нашој компанији, али и могућност стипендирања и запошљења.

На пример, Огњен Шошић, ученик 4. разреда Прве техничке школе у Крагујевцу, заинтересован је за студије на Електронском факултету,

али и за рад у нашој компанији, па је желео да сазна више о томе чиме се бави Електродистрибуција Србије. Марко Лапчевић, студент друге године студија на смеру електроенергетике се нашим представницима на сајму обратио да би сазнао више о могућности праксе у Електродистрибуцији Србије.

Општи утисак је да наша компанија ужива велико поверење и поштовање младих, што је подстрек за даљу сарадњу са образовним установама попут Електронског факултета у Нишу. Образовање треба да прати и одговори на реалне потребе привреде и економије у нашој земљи, а тога не може бити без сарадње образовних установа са привредом. Заједнички циљ је да се образује кадар за којим постоји потреба и да млади стручњаци стекну практично применљиво знање. На тај начин доприноси се заустављању негативног тренда одлива младих стручњака у иностранство. Управо зато, Електродистрибуција Србије ће и у будућности наставити да пружа подршку младима, било да је реч о студентима или ђацима, чуло се на Дану отворених врата.

Тамара Величковић Славковић

Студија перспективног дугорочног развоја мреже

СТРАТЕШКИ ОДАБИР ПРАВАЦА РАЗВОЈА ЗА СЛЕДЕЋИХ 20 ГОДИНА

Планирању развоја дистрибутивне мреже се у нашој компанији систематски приступа. Стручњаци Електротехничког института Никола Тесла раде на анализи и прогнозама за развој дистрибутивног система електричне енергије у огранцима Краљево, Нови Пазар, Крушевац, Ужице и Ваљево. Никола Павловић предводи централни радни тим који игра важну улогу у изради студије

Основни циљ студије је израда стратешког (двадесетогодишњег) и детаљног (десетогодишњег) плана развоја ДЕЕС, који ће бити основа за планирање развоја система у наредном периоду. Базира се на анализи постојећег стања мреже, броју захтева за прикључење, прогнози потреба за електричном енергијом и снагом, са детаљном просторном расподелом, као и на прегледу планираног улагања у изградњу објеката 110, 35, 20, 10 kV. Други циљ је унапређење информационог система за анализу и планирање. По први пут ће се у студији наћи и делови нисконапонске мреже, и то изабрани узорци који су довољни за процену обима улагања и утицаја обновљивих извора енергије на НН мрежу.

– Електродистрибуција Србије је формирала Централни радни тим на нивоу ДП Краљево и огранака за чије конзумно подручје се ради студија. Најважнији задатак тима је да Институту Никола Тесла учини доступним све релевантне податке, документацију и информације којима располажемо, и да активно учествује у изради студије. Тај велики посао, дуг 18 месеци је врло значајан за унапређење свих техничких процеса компаније, обухвата инвестиције, одржавање, управљање и смањење губитака – каже Никола Павловић, председник централног радног тима. Резултати ће бити формиран тако да се омогућава једноставан пренос у будући десетого-

дишњи план развоја мреже. На толико година ће бити прецизиран и план инвестиција са објектима ранжираним према дефинисаним критеријумима, што је законска обавеза оператора дистрибутивног система и биће подлога за будућу студију повезивања преносног и дистрибутивног система.

Игор Андрић

РЕНОМЕ У СКЛАДУ СА ИМЕНОМ

Електротехнички институт Никола Тесла се већ деценијама бави анализом, планирањем развоја и управљањем електроенергетским системима у Србији, региону и широм света. Специјализовани су за унапређење развоја и експлоатацију савремених система великих димензија и сложене структуре. У раду користе нове технологије, савремене алате и технике за решавање задатака.

– Ангажовали су нас да решимо проблем повећаног оптерећења у новом делу Дохе за време светског првенства у фудбалу. Ту је смештен главни стадион, бројни хотели и центар за разоноду, а то је само један од наших великих пројеката – каже Мирослав Станковић вођа пројекта израде студије.

Измене и допуне Закона о коришћењу обновљивих извора енергије

ПРОМЕНЕ ЗА КУПЦЕ-ПРОИЗВОЂАЧЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Народна скупштина Републике Србије усвојила Закон о изменама и допунама Закона о коришћењу обновљивих извора енергије

Измене ће омогућити увођење нових капацитета за производњу електричне енергије из обновљивих извора у електроенергетски систем тако што неће угрозити сигурност његовог рада, саопштило је Министарство рударства и енергетике.

Усвојене измене и допуне закона решавају питање великог броја захтева за прикључење нових соларних и ветроелектрана, чији је захтевани капацитет за прикључење повећан са 4,8 GW на 20 GW у последње две године, што је два и по пута више од укупног капацитета свих електрана у Србији.

Једна од промена се односи на купце-произвођаче електричне енергије, јер се ограни-

електране постају обавезне да учествују у системским услугама, што је дефинисано Уредбом о мрежним правилима.

С друге стране, ограничењем у категорији домаћинства до 10,8 kW би требало да се оптимизује инвестиција домаћинства у складу са реалном годишњом потрошњом и да се купци-произвођачи подстакну да не користе електричну енергију за грејање у периодима када је она најскупља. Водило се рачуна и о прелазном периоду, па је омогућено да индустрија до 5 MW инсталише соларне панеле до 1. јула 2024. године по старим прописима.

Систем тржишне премије је додатно унапређен, па ће омогућити да се на аукцијама за

Фото: www.pexels.com

чава инсталисана снага њихових постројења у складу са сличном праксом у Европској унији и Енергетској заједници. Наиме, домаћинства која желе да постану купци-произвођачи ће моћи да инсталишу соларне електране снаге до 10,8 kW, а остали купци до 150 kW.

Циљ ограничења је успостављање баланса између два важна јавна интереса, интеграције обновљиве енергије у систем и обезбеђења сигурног рада електроенергетског система. Ограничавањем инсталисане активне снаге купаца-произвођача на 150 kW, све

добијање подстицаја инвеститори међусобно такмиче ко ће понудити више капацитета за гарантовано снабдевање грађана, као и директне уговоре крајњим купцима. То ће омогућити да се зелена енергија задржи и потроши у Србији, уместо да се извози.

Србија тренутно добија око две трећине електричне енергије из угља. Стога, повећање производње енергије из обновљивих извора енергије је кључно за успешно спровођење енергетске транзиције и заштиту животне средине.

Милош Васин

Соларни панели на јавним зградама у Крагујевцу

ПРВА ЈАВНА ЗГРАДА КУПАЦ-ПРОИЗВОЂАЧ СТРУЈЕ У ШУМАДИЈИ

Крагујевачки вртић „Зека“ добио соларну електрану на крову објекта и постао један од првих тзв. „прозјумера“ у централној Србији

Захваљујући Програму за развој Уједињених нација и градској управи, дечји вртић „Зека“ у Крагујевцу добио је соларну електрану на крову тог објекта, где је постављено 40 соларних панела од 370 W сваки. Ова електрана укупне снаге 15 kW производиће електричну енергију за потребе вртића, али ће се вишак електричне енергије пласирати у дистрибутивну мрежу. Тако овај вртић постаје први јавни купац-произвиђач у Крагујевцу и један од првих у централној Србији. Велики допринос том пројекту који је вредан 1,2 милиона динара дала је и ЕД Крагујевац, будући да све фазе прикључења на мрежу такве електране иду преко ОДС-а. Стручне службе Електродистрибуције Крагујевац су извршиле

проверу техничке документације и дале одобрење за прикључење, након чега је извршено прилагођавање мерног места и обављен интерни технички преглед, у оквиру којег је проверена усклађеност инсталација и функционалност електране. На крају је издат налог за стављање под напон.

Иначе, у Крагујевцу постоје још два јавна објекта који имају соларне електране и могућност производње зелене и одрживе енергије, али само за сопствену потрошњу, па немају статус купац-произвођач. То су јавна гаража у центру града и Центар за развој услуга социјалне заштите „Књегиња Љубица“.

Бојан Рагојевић

У Кладову одржани Трећи спортски сусрети запослених
у Електродистрибуцији Србије

ЕКИПА СО „ЕЛЕКТРОСРБИЈА“ КРАЉЕВО ШАМПИОН

У дванаест дисциплина, у фер борби надметало се чак 450 такмичара

У организацији Синдиката радника Електродистрибуције Србије у Кладову су одржани Трећи спортски сусрети запослених у Електродистрибуцији Србије. У 12 дисциплина наступило је 450 такмичара који су показали и доказали фер, спортски и такмичарски дух међу запосленима. До последњег минута надметања није било предаје ни за једног појединца у индивидуалним спортовима, а о тимским не треба ни трошити речи. Такмичари су наступили у традиционалним спортовима за радничке спортске игре, али и у оној по чему смо јединствени, у пењању на стуб. Победник у тој дисциплини је Бранко Јанковић, члан екипе СО „ЕДБ“ Београд, а само две секунде у тој дисциплини био је спористи Тихомир Вуковић из СО „Електровојводина“ Нови Сад, док је трећи резултат забележио Горан Стевановић из СО „Центар“ Крагујевац. Након интонирања државне химне на самом почетку, у име пословодства учесницима се обратио Драган Милентијевић, координатор Дистрибутивног подручја Ниш. Он је поздравио

све учеснике и пожео им добродошлицу, фер надметање у свим спортским дисциплинама и успех у пласману.

У име Синдиката радника Електродистрибуције Србије, учесницима и гостима обратио се Бобан Стојковић, потпредседник Синдиката, који је поздравио све присутне и уз срдану добродошлицу званично отворио треће Спортске сусрете запослених у Електродистрибуцији Србије.

Најуспешнија у укупном пласману је била екипа СО „Електросрбија“ Краљево. Следи је екипа крагујевачког СО „Центар“, а на трећем месту је СО „Електровојводина“ Нови Сад. Осим фудбала, кошарке и одбојке такмичари су наступили у још 9 дисциплина.

Учесници, спористи, колеге, такмичари још једном су показали висок спортски морал и жељу за што бољим резултатима. Наредни спортски сусрети запослених у Електродистрибуцији Србије најављени су за следећу годину.

Р. Е.

Мр Бранислав Радовић, електроинжењер кога сви памте

СТРУЧЊАК ЗА ПОШТОВАЊЕ

Након четири деценије преданог рада, мр Бранислав Радовић стручњак за енергетику и трговину електричном енергијом, отишао је у заслужену пензију

Као млад инжењер, са дипломом Електротехничког факултета у Београду запослио се у Електровојводини 1983. године.

–Рано сам увидео значај непрестаног усавршавања, а као руководиоца и неопходност мултидисциплинарног приступа професији. На мој однос према раду, струци и изградњи искрених колегијалних односа пресудно су утицали тадашњи директор Електровојводине, Влада Ђурић и његов саветник Петар Марковић.

У својој богатој каријери, првих десет година провео је у Сектору енергетике, када је као новину у процес рада увео вредновање поузданости система. Комплексност електроенергетике и изазови у дефинисању тарифног система усмерили су га у трговину електричном енергијом чиме се бавио три деценије.

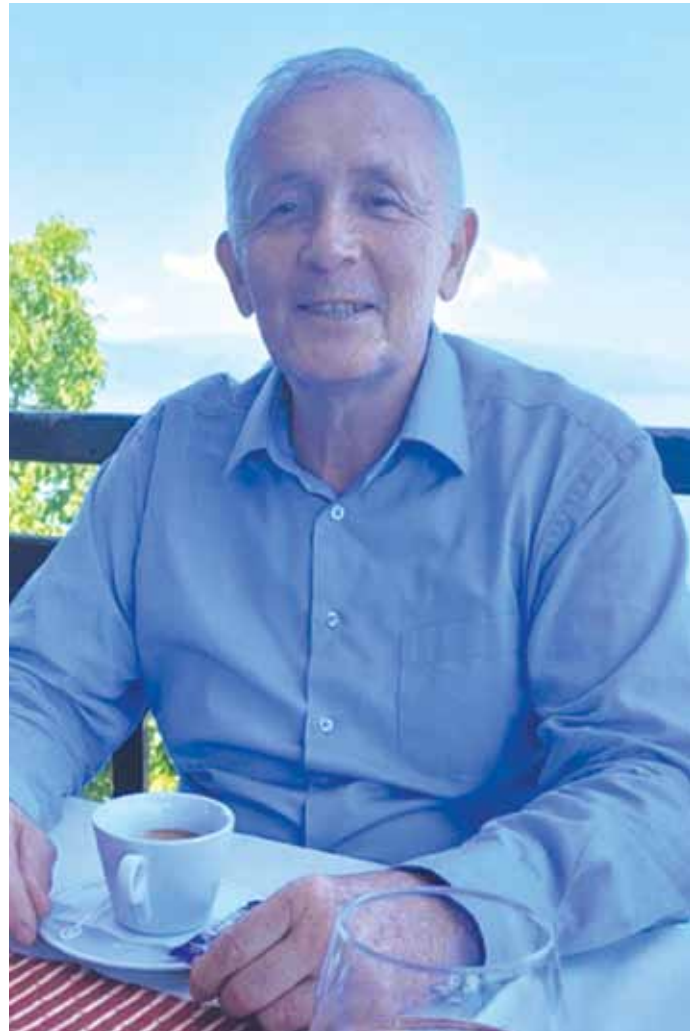
–Дошао сам до сазнања да су електроенергетски биланс и тарифни систем две стране исте медаље – каже Радовић. Сећа се да се у Управи и огранцима, због карактера посла и његове важности, неговао тимски рад. То је допринело подизању стандарда и квалитета рада, по чему је Електровојводина била позната у тадашњој Електропривреди Србије.

Како истиче, велики изазов у раду представљала је дерегулација електроенергетске делатности која је почела 2013. године. Бранислав Радовић каже да је Електровојводина значајно допринела у раздвајању делатности Оператора дистрибутивног система од Снабдевања и успешно успоставила нове послове оператора на тржишту.

– Оператор дистрибутивног система је диригент на малопродајном тржишту и ми смо стручно допринели његовом успостављању и функционисању – тврди он.

За Електровојводину ће га везивати лепе успомене, каже. Сада му посебно прија улога деде који са унуком проводи најлепше тренутке.

Маријана Јојић

КОЛЕГЕ О БРАНИСЛАВУ РАДОВИЋУ

На свечаном испраћају у пензију, колегица Милена Јовић захвалила му је у име читавог тима.

– Хвала за сво дато знање, сву пружену помоћ и подршку, за тимски рад, за топлу и пријатељску атмосферу међу нама, за увек ерски – одлично расположење и оптимистичан став у животу. Хвала ти за овај времеплов – путовање кроз твој живот у којем смо сви ми били активни учесници и сведоци једног богатог, снажног и садржајног животног пута и једне блиставе пословне каријере.

Шеф Пословнице Сокобања Мића Ивковић, успешни маратонац

ТРИ ДЕЦЕНИЈЕ МАРАТОНА

У априлу је Мића Ивковић прославио 50-ти јубиларни рођендан и истрчао свој јубиларни полумаратон на 26. Београдском маратону

Највећи успех Миће Ивковића је маратон дуг 42 километра 2001 године, када је истрчао први маратон на 14. Београдском маратону и то је његов најбољи пласман и резултат у маратону. Те године са временом од два сата и 29 минута заузео је 16. место у апсолутном пласману, а прво место међу домаћима. Истрчао је и још два маратона у Подгорици.

За Мићу Ивковића, шефа Пословнице Сокобања Огранка Електродистрибуција Зајечар ова година је посебна. Априла 1993. године са само 20 година истрчао је прву трку на 6. Београдском маратону, и то је био полумаратон у времену од сат и 48 минута. Сада, након три деценије, поново је трчао полумаратон са скоро истим временом. Овога пута са својом лепом наследницом, петнаестогодишњом ћерком, једном од његово троје деце.

Мића Ивковић је у Пословници Сокобања Огранка Електродистрибуција Зајечар од 1997. године. Прошао је све фазе које подразумева рад у пословници док није 2021. постао шеф.

- Трчање сам заволео још као дечак. Најпре сам пратио телевизијске преносе, а онда сам почео са тренинзима - сећа се Ивковић. - Није ми било тешко да се после радног времена посветим трчању без обзира на то

да ли је зима или лето - објашњава. Тренинг је трајао и до три сата, а просечна километража је била и по 25 километара дневно. - Најтежи почетак трчања, према Ивковићевим речима, креће у атлетском клубу Железничар у Нишу где се и школовао. По запослењу у Сокобањи тренинге је наставио у родном месту, а повремено је одлазио у Ниш.

- Одмах после прве трке сам поправио резултат времена трчања полумаратона на мање од сати 20 минута да би касније било још мање - објашњава Ивковић. - Рекорд у полумаратону ми је сат и седам минута истрчан у Новом Саду, где сам био четврти на државном првенству. Учествовао сам и на куповима Србије на 10.000 метара и рекорд ми је 32 минута.

- Моја највећа љубав је полумаратон са дужином од 21 километра, па и сада као ветеран могу полумаратон да истрчим за сат и 25 минута, што сам и потврдио на тркама 2019. године - наводи Ивковић. Најтеже и најдраже трке су му од Никшића до Манастира Острог. Трке које су у време Великог поста, истрчи без проблема, иако се придржава правила поста, закључује Ивковић, и подвлачи да се никад није повредио, нити одустао.

Оливера Манић

Тресије - један од манастира на „Космајској Светој гори“

БИСЕР СРПСКЕ ДУХОВНОСТИ

На територији београдских општина Младеновац и Сопот налази се планина Космај, оаза српске духовности.

Управо ту је смештен манастир Тресије

На Космају, у пречнику од само неколико километара, налазе се три манастира: Манастир св. Николаја или Павловац, у близини села Кораћица, затим, Кастељан, посвећен св. Ђорђу, као и Манастир Тресије, недалеко од Сопота и села Неменикуће, на путу ка Младеновцу, а посвећен је Сабору св. Архангела Гаврила и Михаила.

Назив Тресије је добио по потоку који извире поред манастира. Тачна година његове изградње није позната. По казивању народа, као и по понеком писаном трагу, манастир је основан 1309. године и подигао га је као своју задужбину краљ Драгутин, а обновљен је у време деспота Стефана, почетком 15-ог века. Рушен је и обнављан више пута. У великој сеоби Срба са ових простора, 1690. манастир је опљачкан, спаљен и разрушен. Ипак, светиња је обновљена већ 1709. године. Три деценије касније поново је разрушен и тако уништен чекао је обнову читава два века. Тридесетих година 20-ог века почела је обнова коју је ускоро прекинуо Други светски рат. Тек после рата почиње права обнова манастирских здања.

Звона Манастира Тресије оглашавају се на три места, са западног звоника, са звоника посвећеног св. Пророку Илији и изнад западне улазне капије. Прво звоно у обновљени манастир стигло је 1960. године.

У Тресијама се чувају иконе пренете из околних цркава у Стојнику, Неменикућама и Бељини. Међу иконама истичу се олтарске двери из

1827. године, рад ученика познатог Карађорђевог сликара Јеремије Михаиловића, као и Богородица са Христом из 1819. коју је бељинској цркви приложио Паја Сретеновић.

Под покровитељством манастира на Ивањдан се у порти цркве у Неменикућама одржава манифестација „Дани Милована Видаковића“, а првог викенда у септембру одржава се такмичење фрулаша Србије.

Миланка Сивојанић

За побољшање напонских прилика у манастиру али и за житеље стотинак домаћинства у његовој близини, 2010. године је изграђена ТС 250 KVA као и припадајућа НН мрежа. Одмах потом урађена је и јавна расвета у самом манастиру и испред њега, каже Предраг Антонијевић, самостални референт у Служби одржавања Погона Сопот, додајући да са задовољством помаже братству Манастира Тресије увек када је у могућности.

Раније је, о чему сведоче мештани овог краја, београдска Електродистрибуција ангажовањем специјалног возила помагала код подизања звона.

Увидевши колики је значај увођења јавне расвете, она је 2012. године урађена и за Манастир Кастељан, а 2022. године за потребе Кастељана обновљен је прикључак на електродистрибутивну мрежу.

Један од најзначајнијих и добро очуваних споменика ове врсте на Средњем Балкану

ТРИ ВЕКА НИШКЕ ТВРЂАВЕ

Ове године обележава се 300 година од изградње нишке Тврђаве коју су 1723. године подигле Османлије на темељима претходних утврђења

Ниш се, низом догађаја и програма у организацији нишких институција културе увелико припрема за обележавање великог јубилеја, 300 година од изградње Тврђаве. Најстарији документ о Тврђави је бакротиск из 1737. године на којем је слика нишке Тврђаве и тренутак када турски депутати предају кључеве града аустријској војсци. Ниш је један од ретких градова у свету са овако очуваном тврђавом у најужем центру, чије се тежиште није померало током више од два миленијума. Осим добро очуваних масивних камених зидина и капија, у Тврђави се могу видети бројни остаци бурне нишке историје која је на овом месту започета у 1. в.н.е. када су римске легије утирале пут новој светској цивилизацији. Током векова, више пута је била рушена, али и обнављана од стране Римљана, Византинаца и Срба, да би свој коначни изглед добила током владавине Османлијског царства 1723. године. Нишка Тврђава са непосредном околином је 1948. године стављена под заштиту државе, а Завод за заштиту споменика културе у Нишу је 1969. године утврдио да је она споменик културе и проширио границе заштите.

Електродистрибуција Ниш у оквиру нишке Тврђаве има постојећу трафостаницу, која је у склопу Летње позорнице и она омогућава да

све културне манифестације на позорници имају трајно напајање. Што се тиче дешавања у Тврђави, попут Нишвила, и различитих концерата, Електродистрибуција Ниш по захтевима организатора изводи привремене прикључке који омогућавају несметано напајање тих догађаја, наводи Милош Милошевић, водећи стручни сарадник у Служби за инвестиције Огранка Електродистрибуција Ниш.

Слађана Манчић

СРБИЈА УШЛА У ГИНИСА, МЕЂУ ЊИМА И НАША МИЛИЦА ЈОВАНОВИЋ

Пре неколико месеци позване су све жене које се зову Милица Јовановић како би Србија покушала да обори Гинисов рекорд највећег броја особа са истим именом и презименом које су се окупиле на истом месту у исто време. Међу њима била је и наша колегиница, Милица Јовановић, шеф Службе за рачуноводствене послове РЦ Ниш.

– Било је то веома занимљиво искуство. Од 400 пријављених, у Београд је дошло 256 Милица Јовановић. Упознале смо се. Драго ми је што смо успеле да оборимо рекорд и остаће ми у веома лепом сећању цео догађај – казала је „наша“ Милица.

1. јун 1892. године остаће упамћен по Теслиној првој и јединој посети Београду

ТЕСЛА У БЕОГРАДУ

Иако веома млад, Никола Тесла је 1892. године већ био „научник светског гласа“ који је изазивао радозналост и знатижељу. Стога је већина угледних Београђана, али и „маса обичног света“ дочекала Теслу на београдској Железничкој станици тог 1. јуна 1892. године. Обећао је да ће доћи још који пут, али то се није десило, те овај дан остаје посебан и вредан за нашу историју

Никола Тесла је дошао тада на позив ректора Београдског универзитета Ђорђа Станојевића који га је свечано дочекао војном музиком и Академским певачким друштвом „Обилић“. Помало постиђен, Тесла се обратио речима: „Мање одушевљења браћо“, и запутио се у Хотел Империјал где је преноћио.

Сутрадан је уследио низ састанака, а први у низу научник је имао са министром просвете и црквених послова Аднром Николићем. Затим је отишао у краљев двор (данас зграда Скупштине града Београда) на пријем код малолетног краља Александра I Обреновића. Разговор између њих двојице био је веома занимљив, а беседа о научним открићима трајала је дуже од планираног кратког сусрета.

Након тога, Тесла се срео са краљевим намесником Јованом Ристићем и министрима са којима је разговарао о својим проналасцима, а потом се кочијама провозао по београдској калдрми. Посетио је и Велику Школу и Народни музеј који су били у близини, а онда се уз обострано одушевљење срео са ученицима Велике школе.

Касније у току дана приређен је велики концерт у његову част на коме су извођени српски маршеви, дела Станислава Биничког, Стевана Мокрањца и Даворина Јенка, а овом приликом је први пут неки јавни догађај преношен телефонским путем из Београда у Ниш. Дружење је настављено у вечерњим сатима код Вајфертове пиваре где је организован велики банкет.

Присутствовало је више од сто угледних званица, чиме је затворена Теслина посета Београду која ће остати упамћена по томе што је била и једина.

Тесла пред ученицима Велике школе

-Дешава се господо, да човек, удаљен од своје отаџбине занет послом каквим се ја занимам, по каткад смете с ума своје име, своју народност и своју отаџбину. Али тога, господо, код мене никад није било, а надам се да га и неће и не може никад ни бити. Ако се ја и не налазим међу вама, да као и ви што више привредим на олтару српске мисли, ја радим други посао, на други начин прослављам име српско и на други начин радим и трудим се, да колико могу и ја што корисно привредим својему народу и својој милој браћи. И ако има какве славе и заслуге за човечанство, да се припише моме имену, то та почаст још више припада српском имену, српском народу из чије сам средине ја поникао.

5 ЗЛАТНИХ МОНТЕРСКИХ ПРАВИЛА

1. ИСКЉУЧЕЊЕ УЗ ВИДЉИВ ПРЕКИД
(ако је конструктивно изводљив)
2. СПРЕЧАВАЊЕ СЛУЧАЈНОГ ПОНОВНОГ УКЉУЧЕЊА
(закључавање-блокирање и постављање опоменских
таблица)
3. УТВРЂИВАЊЕ БЕЗНАПОНСКОГ СТАЊА
4. УЗЕМЉИВАЊЕ И КРАТКО СПАЈАЊЕ
5. ОГРАЂИВАЊЕ ОД ДЕЛОВА ПОД НАПОНОМ И
ОЗНАЧАВАЊЕ И ОГРАЂИВАЊЕ МЕСТА РАДА

